

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
кафедра практичної психології та психодіагностики

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
«Психодіагностика та математичні методи в психології»

підготовки **бакалавра**
спеціальності 053 Психологія
освітньо-професійних програм «Психологія» та «Практична психологія»

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Психодіагностика та математичні методи в психології» підготовки бакалаврів, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, за освітньо-професійними програмами Психологія та Практична психологія

Розробник: Дучимінська Т.І., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та клінічної психології

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні психології та психодіагностики
протокол № 2 від 08.09. 2021 р.

Завідувач кафедри: Людмила МАГДИСЮК

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія, освітньо-професійна програма «Психологія», «Практична психологія», освітній рівень Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>180/ 6</u>		Рік навчання <u>I-II</u>
		Семестр <u>II-III</u>-ий <u> </u>
		Лекції <u>46</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>40</u> год. Лабораторні <u>48</u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>38</u> год.
ІНДЗ: <u> </u>	Консультації <u>8</u> год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія, освітньо-професійна програма «Психологія», «Практична психологія», освітній рівень Бакалавр	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>180/ 6</u>		Рік навчання <u>I-II</u>
		Семестр <u>II-III</u>-ий <u> </u>
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>10</u> год. Лабораторні <u>12</u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>120</u> год.
ІНДЗ: <u> </u>	Консультації <u>28</u> год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання на базі м/с	05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія, освітньо-професійна програма «Психологія», «Практична психологія», освітній рівень Бакалавр	Нормативна/Вибіркова
		Рік навчання I
Кількість годин/кредитів 150/ 5		Семестр I-ий _____
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 6 год. Лабораторні 6 год. Індивідуальні _____год.
ІНДЗ: €		Самостійна робота 100 год.
	Консультації 28 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача:

ППП Дучимінська Тамара Іванівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри практичної психології та психодіагностики

Контактна інформація: 050-967-66-58, toma_duchiminska@ukr.net

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

- Анотація курсу** Навчальна дисципліна «Психодіагностика та математичні методи в психології», як необхідна складова професійної підготовки майбутніх психологів, є однією з основних форм практичного застосування професійних можливостей психолога шляхом ознайомлення студентів з різноманітними методами розпізнавання індивідуально-психологічних особливостей; вміння оперувати тестами (стандартизованими мірилами) і якісними (не стандартизованими) оцінками особистості; формування навиків психодіагностичного обстеження, самостійного використання психодіагностичних методик при розв'язанні науково-пошукових та прикладних задач; вміння на професійному рівні приймати рішення (формулювати психодіагностичний діагноз), виходячи з результатів тестування; використання методів математичної статистики для обробки результатів емпіричного дослідження.
- Пререквізити:** загальна психологія
- Постреквізити:** психологічне консультування, психотерапія
- Мета і завдання навчальної дисципліни:** викладання навчальної дисципліни передбачає ознайомлення студентів з широким колом теоретико-методологічних питань та оволодіння практичними навиками щодо особливостей здійснення психодіагностичного дослідження й статистичних обчислень і математичної обробки психодіагностичних результатів.
- Результати навчання:** студенти будуть компетентними у таких питаннях:
  - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері

обстеження.							
Тема 4. Тест як основний психодіагностичний інструмент	4	2	2				
Усього за змістовним модулем 1	16	8	4		2	2	1,4
Змістовний модуль 2. Діагностика різних сфер психіки							
Тема 1. Діагностика пізнавальних процесів	4			2	2		
Тема 2. Діагностика інтелекту	6	2	2	2			
Тема 3. Діагностика особистості	8	2		4	2		
Тема 4. Діагностика індивідуально-типологічних особливостей	6	2	2	2			
Тема 5. Діагностика психомоторики	4				2	2	
Тема 6. Діагностика свідомості та самосвідомості	6		2	2	2		
Тема 7. Діагностика емоційно-вольової сфери	4	2		2			
Тема 8. Діагностика мотивації	4	2		2			
Тема 9. Діагностика ціннісної сфери особистості	4			2	2		
Тема 10. Діагностика малої групи	6	2	2	2			
Усього за змістовним модулем 2	52	12	8	20	10	2	9,8
Змістовний модуль 3. Нетестові методи у психодіагностиці							
Тема 1. Проективна психодіагностика	10	2	2	4	2		
Тема 2. Спостереження як метод психологічного дослідження	6	2	2		2		
Тема 3. Опитувальні методи у психодіагностиці. Метод контент-аналізу	6	2	2		2		
Тема 4. Психосемантичні методи	4			2	2		
Усього за змістовним модулем 3	26	6	6	6	8		4,2
Змістовний модуль 4. Основи використання математичних методів у психології							
Тема 1. Методологія застосування математичних методів у психології.	4	2	2				
Тема 2. Проблеми вимірювання у психології.	8	2	2	2	2		
Тема 3. Первинна обробка даних у психології.	6	2	2	2			
Тема 4. Сукупності та вибірки. Репрезентативність вибірки.	8	2	2	2	2		
Тема 5. Математичні показники вибірки.	12	2	2	4	2	2	
Усього за змістовним модулем 4	38	10	10	10	6	2	7
Змістовний модуль 5. Статистичні методи перевірки гіпотез.							
Тема 1. Статистичні гіпотези та статистичні критерії.	6	2	2		2		
Тема 2. Характеристика параметричних та непараметричних статистичних критеріїв. Перевірка статистичних	12	2	2	4	4		

гіпотез на основі параметричних критеріїв.							
Тема 3. Непараметричні методи порівняння вибірок.	12	2	4	4	2		
Тема 4. Поняття про кореляційний зв'язок у психологічних дослідженнях.	12	2	2	4	4		
Тема 5. Основи факторного та кластерного аналізу.	6	2	2			2	
Усього за змістовним модулем 5	48	10	12	12	12	2	8,4
Модульна контрольна робота							60
ІНДЗ							3,2
Інше (реферати, дискусії, участь у наукових заходах, публікації, сертифікатні курси тощо)							6
Всього годин/ Балів	180	46	40	48	38	8	100

заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	лек.	практ.	лабор.	сам. роб.	конс.	бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади психодіагностики							
Тема 1. Психодіагностика в системі психології.	6	2			4		
Тема 2. Зародження і становлення психодіагностики.	6				4	2	
Тема 3. Процес психодіагностичного обстеження.	6				4	2	
Тема 4. Тест як основний психодіагностичний інструмент	6		2		4		
Усього за змістовним модулем 1	24	2	2		16	4	3
Змістовний модуль 2. Діагностика різних сфер психіки							
Тема 1. Діагностика пізнавальних процесів	6				4	2	
Тема 2. Діагностика інтелекту	6			2	4		
Тема 3. Діагностика особистості	8	2		2	4		
Тема 4. Діагностика індивідуально-типологічних особливостей	6		2		4		
Тема 5. Діагностика психомоторики	6				4	2	
Тема 6. Діагностика свідомості та самосвідомості	4				4		
Тема 7. Діагностика емоційно-вольової сфери	6				4	2	
Тема 8. Діагностика мотивації	6				4	2	
Тема 9. Діагностика ціннісної сфери особистості	6				4	2	
Тема 10. Діагностика малої групи	6				4	2	
Усього за змістовним модулем 2	60	2	2	4	40	12	7
Змістовний модуль 3. Нетестові методи у психодіагностиці							
Тема 1. Проективна психодіагностика	8	2		2	4		

Тема 2. Спостереження як метод психологічного дослідження	6		2		4								
Тема 3. Опитувальні методи у психодіагностиці. Метод контент-аналізу	6				4	2							
Тема 4. Психосемантичні методи	6				4	2							
Усього за змістовним модулем 3	26	2	2	2	16	4	5						
Змістовий модуль 4. Основи використання математичних методів у психології													
Тема 1. Методологія застосування математичних методів у психології.	6	2			4								
Тема 2. Проблеми вимірювання у психології.	8		2		6								
Тема 3. Первинна обробка даних у психології.	6				4	2							
Тема 4. Сукупності та вибірки. Репрезентативність вибірки.	4				4								
Тема 5. Математичні показники вибірки.	10			2	6	2							
Усього за змістовним модулем 4	34	2	2	2	24	4	5						
Змістовий модуль 5. Статистичні методи перевірки гіпотез.													
Тема 1. Статистичні гіпотези та статистичні критерії.	6				4	2							
Тема 2. Характеристика параметричних та непараметричних статистичних критеріїв. Перевірка статистичних гіпотез на основі параметричних критеріїв.	6	2			4								
Тема 3. Непараметричні методи порівняння вибірок.	6			2	4								
Тема 4. Поняття про кореляційний зв'язок у психологічних дослідженнях.	10		2	2	6								
Тема 5. Основи факторного та кластерного аналізу.	8				6	2							
Усього за змістовним модулем 5	36	2	2	4	24	4	7						
Модульна контрольна робота							60						
ІНДЗ							6						
Інше (реферати, дискусії, участь у наукових заходах, публікації, сертифікатні курси тощо)							7						
Всього годин/ Балів							180	10	10	12	120	28	100

заочна форма навчання (на базі м/с)

Назви змістових модулів і тем	Усього	лек.	практ.	лабор.	сам. роб.	конс.	бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади психодіагностики							
Тема 1. Психодіагностика в системі психології.	4	2			2		
Тема 2. Зародження і становлення психодіагностики.	4				2	2	

Тема 3. Процес психодіагностичного обстеження.	4				2	2	
Тема 4. Тест як основний психодіагностичний інструмент	2				2		
Усього за змістовним модулем 1	14	2			8	4	
Змістовний модуль 2. Діагностика різних сфер психіки							
Тема 1. Діагностика пізнавальних процесів	6				4	2	
Тема 2. Діагностика інтелекту	2				2		
Тема 3. Діагностика особистості	6	2		2	2		
Тема 4. Діагностика індивідуально-типологічних особливостей	4		2		2		
Тема 5. Діагностика психомоторики	6				4	2	
Тема 6. Діагностика свідомості та самосвідомості	4				4		
Тема 7. Діагностика емоційно-вольової сфери	6				4	2	
Тема 8. Діагностика мотивації	6				4	2	
Тема 9. Діагностика ціннісної сфери особистості	6				4	2	
Тема 10. Діагностика малої групи	6				4	2	
Усього за змістовним модулем 2	52	2	2	2	34	12	10
Змістовний модуль 3. Нетестові методи у психодіагностиці							
Тема 1. Проективна психодіагностика	6	2		2	2		
Тема 2. Спостереження як метод психологічного дослідження	4		2		2		
Тема 3. Опитувальні методи у психодіагностиці. Метод контент-аналізу	6				4	2	
Тема 4. Психосемантичні методи	6				4	2	
Усього за змістовним модулем 3	22	2	2	2	12	4	10
Змістовний модуль 4. Основи використання математичних методів у психології							
Тема 1. Методологія застосування математичних методів у психології.	6	2			4		
Тема 2. Проблеми вимірювання у психології.	4				4		
Тема 3. Первинна обробка даних у психології.	6				4	2	
Тема 4. Сукупності та вибірки. Репрезентативність вибірки.	4				4		
Тема 5. Математичні показники вибірки.	10			2	6	2	
Усього за змістовним модулем 4	30	2		2	22	4	5
Змістовний модуль 5. Статистичні методи перевірки гіпотез.							
Тема 1. Статистичні гіпотези та статистичні критерії.	6				4	2	

Тема 2. Характеристика параметричних та непараметричних статистичних критеріїв. Перевірка статистичних гіпотез на основі параметричних критеріїв.	6	2			4			
Тема 3. Непараметричні методи порівняння вибірок.	4				4			
Тема 4. Поняття про кореляційний зв'язок у психологічних дослідженнях.	8		2		6			
Тема 5. Основи факторного та кластерного аналізу.	8				6	2		
Усього за змістовним модулем 5	32	2	2		24	4	5	
Модульна контрольна робота								60
ІНДЗ								4
Інше (реферати, дискусії, участь у наукових заходах, публікації, сертифікатні курси тощо)								6
Всього годин/ Балів	150	10	6	6	100	28	100	

7. Завдання для самостійного опрацювання:

1	Тема. Психодіагностика в системі психології. Питання для підготовки: Сутність психодіагностики як науки. Предмет і завдання психодіагностики. Психодіагностика і психометрія. Теоретико-методологічні основи психодіагностики. Психодіагностика як практична діяльність. Етичні та деонтологічні основи психодіагностики. Психодіагностичний процес як предмет психодіагностики.
2	Тема. Зародження і становлення психодіагностики. Питання для підготовки: Донаукове використання психодіагностичних методів. Становлення та розвиток наукової психодіагностики. Тестологія як етап розвитку психодіагностики. Ситуаціоналізм В. Мішеля. Становлення психодіагностики в Україні.
3	Тема. Процес психодіагностичного обстеження. Питання для підготовки: Психологічне дослідження та психодіагностичне обстеження. Планування та організація процесу психодіагностичного обстеження. Етапи психодіагностичного процесу. Психодіагностичне заключення. Психодіагностичні помилки.
4	Тема. Тест як основний психодіагностичний інструмент. Питання для підготовки: Тест та його місце в системі психодіагностичних методів. Психометричні характеристики тесту. Класифікація психодіагностичних методик. Надійність тесту. Види надійності. Валідність тесту. Види валідності. Дискримінативність. Психометричний парадокс. Стандартизація тесту. Норматив тесту.
5	Тема. Діагностика пізнавальних процесів. Питання для підготовки: Методики діагностики сенсорно-перцептивної сфери. Методики діагностики мнемічних особливостей. Методики діагностики уваги. Методики діагностики мислительних особливостей людини.

6	Тема. Діагностика інтелекту. Питання для підготовки: Поняття інтелекту в психології та основні підходи до його вивчення. Характеристика структури інтелекту. Особливості діагностики інтелекту: тести соціального, емоційного інтелекту та тести креативності.
7	Тема. Діагностика особистості. Питання для підготовки: Поняття про особистість у психології. Особистість як об'єкт психодіагностичного дослідження. Характеристика теорій особистості. Номотетичний та ідіографічний підхід у діагностиці особистості. Психодіагностичний профіль, діагностограма. Методики діагностики особистості.
8	Тема. Діагностика індивідуально-типологічних особливостей. Питання для підготовки: Поняття про темперамент. Види темпераменту. Методики діагностики індивідуально-типологічних особливостей. Тести Айзенка (EPI, FPI, PEN). Поняття про характер особистості. Методики діагностики акцентуацій.
9	Тема. Діагностика психомоторики. Питання для підготовки: Вимірювання швидкості реакцій. Динамометрія. Треморометрія. Міографія. Міографічна методика Міра-І-Лопеца. Ергографія. Кардіографія. Пневмо- та спірографія. Енцефалографія.
10	Тема. Діагностика свідомості та самосвідомості. Питання для підготовки: Категоріальна структура свідомості як основа психодіагностики. Психосемантичні методи діагностики свідомості. Самооцінка та її діагностика. Тест-опитувальник самовідношення Пантілєєва-Століна. Діагностика спрямованості особистості. Діагностика рівня домагань. Методики діагностики інтересів.
11	Тема. Діагностика емоційно-вольової сфери. Питання для підготовки: Характеристика емоційної сфери особистості. Емоційні властивості. Афект та його діагностика. Тривожність та її діагностика. Експертна оцінка вольових якостей людини. Дослідження суб'єктивного та об'єктивного компонентів емоцій. Поняття волі. Методики для діагностики вольових зусиль особистості.
12	Тема. Діагностика мотивації. Питання для підготовки: Поняття потреби, мотивація, мотив. Діагностика спрямованості особистості. Діагностика рівня домагань. Методики діагностики інтересів.
13	Тема. Діагностика ціннісної сфери особистості. Питання для підготовки: Поняття цілей, цінностей та ціннісних орієнтацій. Теоретичне підґрунття вивчення ціннісної сфери. Методи діагностування системи цінностей особистості.
14	Тема. Діагностика малої групи. Питання для підготовки: Дослідження групових феноменів у психології та їх діагностика. Соціометрія. Референтометрія. Гомеостат. Діагностика стилю керівництва. Діагностика способу реагування на конфлікт (методика Томаса). Тест-опитувальник батьківського відношення. Методика Жіля.
15	Тема. Проективна психодіагностика. Питання для підготовки: Сутність проекції у психології. Проективні методики діагностування особистості.
16	Тема. Спостереження як метод психологічного дослідження. Питання для підготовки: Сутність і види спостереження. Послідовність здійснення наукового спостереження.

17	<p>Тема. Опитувальні методи у психодіагностиці. Метод контент-аналізу. Питання для підготовки:</p> <p>Метод бесіди та інтерв'ю як різновиди усного опитувального діагностичного методу. Анкетування як різновид письмового опитування. Контент-аналіз як експертно-діагностична процедура психологічного дослідження. Послідовність здійснення контент-аналізу.</p>
18	<p>Тема. Психосемантичні методи. Питання для підготовки:</p> <p>Поняття семантичного простору. Графічні зображення семантичного простору. Психосемантичні методи діагностики.</p>
19	<p>Тема. Методологія застосування математичних методів у психології</p> <p>Особливості використання математичних методів в психології.</p> <p>Проблеми професійної діяльності практичного психолога, що потребують використання математичних методів. Місце математичних методів в теоретичних психологічних дослідженнях.</p>
20	<p>Тема. Проблеми вимірювання в психології</p> <p>Поняття вимірювання. Психодіагностика як процедура вимірювання. Одиниці вимірювання психічного. Вимірювальні шкали: номінальна (найменувань), рангова (порядкова), інтервальна, пропорційна. Одиничне та сумарне вимірювання. Поняття багатомірного вимірювання.</p>
21	<p>Тема. Первинна обробка даних у психології</p> <p>Первинна математична обробка даних. Табулювання результатів. Рангування. Варіаційні ряди. Зведена таблиця результатів.</p>
22	<p>Тема. Сукупності та вибірки. Репрезентативність вибірки.</p> <p>Поняття про генеральну сукупність досліджуваних. Закони розподілу вибірових характеристик. Вибір чисельності вибірки та технології її формування</p> <p>Репрезентативність вибірки</p>
23	<p>Тема. Математичні показники вибірки</p> <p>Поняття нормального розподілу. Міри центральної тенденції: мода, медіана, середнє арифметичне їх виражування. Дисперсія, її виражування та інтерпретація. Стандарне відхилення та його примінення.</p>
24	<p>Тема. Статистичні гіпотези та статистичні критерії</p> <p>Нульові та альтернативні гіпотези, спрямовані та не спрямовані. Поняття про рівень статистичної значущості. Правила прийняття статистичних рішень</p>
25	<p>Тема. Характеристика параметричних та непараметричних статистичних критеріїв</p> <p>Особливості параметричних критеріїв. Переваги та недоліки непараметричних критеріїв</p> <p>Завдання та методи їх розв'язання на основі параметричних критеріїв</p> <p>Завдання та методи їх розв'язання на основі непараметричних критеріїв</p>
26	<p>Тема. Поняття про кореляційний зв'язок у психологічних дослідженнях</p> <p>Поняття кореляції.</p> <p>Коефіцієнти кореляції для дихотомічних шкал: r_{tet}, $r_{Юла}$. Коефіцієнти кореляції для рангових шкал: r_s. Коефіцієнти кореляції для інтервальних шкал: $r_{ху}$, $r_{Браве}$. Коефіцієнти кореляції для змішаних шкал: r_{pb}. Множинна кореляція.</p>
27	<p>Тема. Основи факторного та кластерного аналізу</p> <p>Сутність та методи факторного аналізу</p> <p>Поняття кластерного аналізу у психології</p> <p>Методи кластеризації</p>

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента: відвідування занять є обов'язковим. За умови відвідування та якісної підготовки до занять студент може набрати максимальну кількість балів поточного оцінювання. За наявності об'єктивних причин (відрадження, стажування, хвороба тощо) студент може перездати тему курсу, навчатися он-лайн. За бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (реферати, дискусії, участь у наукових заходах, публікації, сертифікатні курси тощо).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час модульних контрольних робіт заборонене. Письмові роботи студента обов'язково проходять перевірку на наявність плагіату (допускається не більше 20 % текстових запозичень).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Максимально оцінюється робота студента на занятті (за умови успішної відповіді). За наявності об'єктивних причин (відрадження, стажування, хвороба тощо) студент може перездати тему курсу

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем, або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо). Окрім того, певна кількість балів може бути зарахована за інші види робіт (реферати, дискусії, участь у наукових заходах, публікації, сертифікатні курси тощо). Залік відбувається у формі усного опитування. Студент може не скласти залік (отримати автоматично), якщо за результатами поточного оцінювання та модульної контрольної роботи набирає 75 і більше балів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси:

Основна література

1. Баклицька О.П., Баклицький І.О., Сірко Р.І., Слободяник В.І. Психодіагностика. Психологічний практикум [Текст]: навч. посібн. Львів: СПОЛОМ, 2015. 464 с.
2. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. 3 изд. Санкт-Петербург: Питер, 2008. 528 с.
3. Галян І. М. Психодіагностика [навчальний посібник]. Київ: Академвидав, 2009. 464 с.
4. Горностаї П. Психодіагностика політична. Політична енциклопедія. Київ: Парламентське видавництво, 2011. С.613
5. Дучимінська Т. І., Малімон Л.Я. Подолання особистісної безпорадності студентів у навчальній діяльності [Текст]: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 164 с.
6. Іванюта О.В., Яницька. О.Ю. Енциклопедія психологічних тестів: навч. посібник. Київ, 2021. 296 с.
7. Климчук В.О. Математичні методи у психології. Навчальний посібник для студентів
8. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М.І. Психологія здоров'я людини. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. 352 с.
9. Мельничук О.Б. Психологічна діагностика. Навч. посібник. Київ, 2018. 316 с.
10. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2009. 464 с.

11. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. 4-те вид. Київ: Каравела, 2017. 248 с.
12. психологічних спеціальностей. Київ: Освіта України. 2009. 288 с.
12. Руденко В.М., Руденко Н. М. Математичні методи в психології: підручник. Київ: Академвидав, 2009. 384 с.
13. Самошкіна Л. М. Психодіагностика: навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом. Дніпро: Вид-во ДНУ, 2012. 448 с.
14. Харцій О.М. Візуальна психодіагностика. Навчальний посібник. ПП «Магнолія 2006», Київ, 2021, 224 с.
15. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с.

Додаткова література

1. Белей М. Практикум з психодіагностики [Електронний ресурс]. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/3862.pdf>
2. Бреусенко-Кузнецов А. А. Моделирование экзистенциального кризиса с помощью волшебной сказки. *Психология и соционика межличностных отношений*. 2006. № 11. С. 5 – 11.
3. Грачёва И. И. Адаптация методики «Многомерная шкала перфекционизма» П. Хьюитта и Г. Флетта. *Психологический журнал*. 2006. Т. 27, № 6. С. 73 – 81.
4. Гуревич К. М., Горбачёва Е. И. Проблемы развития современной психологической диагностики. *Вопросы психологии*. 2006. № 5. С. 14 – 22.
5. Дучимінська Т. І. Особливості застосування методів математичної статистики для діагностики психологічного феномену особистісної безпорадності. *Актуальні проблеми практичної психології у Волинському регіоні*. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С. 41-49.
6. Дучимінська Т. І. Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів економічного та математичного профілів. *Актуальні проблеми психології: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія*. Київ: А.С.К., 2010. Т. I. Вип. 29. С. 75–81.
7. Дучимінська Т. І., Магдисюк Л. І. Математичні методи в психології: методичні рекомендації до курсу «Математичні методи в психології». Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. 27 с.
8. Дучимінська Т. І., Магдисюк Л. І. Психодіагностика: методичні рекомендації до курсу «Психодіагностика». Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. 32 с.
9. Дучимінська Т. І., Малімон Л. Я. Психологічний аналіз проявів емоційного дефіциту особистісної безпорадності у навчальній діяльності студентів. *Психологічні перспективи*. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. Вип. 22. С. 50–60.
10. Ковальчук Л. І., Магдисюк Л. І. Психодіагностика та психокорекція якості життя осіб з ургентною адикцією. *Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii*. Warszawa, 2017. S. 66-68.
11. Кондратенко Л. Грамотне застосування психодіагностичних методик. *Психолог*. 2007. Січ. (№ 1). С. 18 – 26.
12. Кондратенко Л. Підводні течії шкільної діагностики. *Психолог*. 2006. Лист. (№ 44). Спецвип. С. 2; 10–19.
13. Кочерга О. Діагностика розвитку дитини. *Психофізіологія дітей 4 – 5 років*. Київ, 2007. С. 106 – 127.
14. Лидерс А. Г. Общие правила психологического обследования детей, подростков и взрослых с помощью стандартизированных и клинических психодиагностических методик. *Журнал практ. психолога*. 2006. № 6. Спецвып. С. 167 – 175.
15. Литвиненко И. Ю. Психодиагностика с позиций системного подхода. *Психология и соционика межличностных отношений*. 2007. № 8. С. 5 – 9.
16. Магдисюк Л. І. Діагностика психологічної готовності до виходу на пенсію осіб пізньої зрілості. *Наука і освіта [науково-практичний журнал]*. 2016. № 2-3. С. 144-149.
17. Магдисюк Л. І. Основи психокорекції та психодіагностики : методичні рекомендації до курсу «Основи психокорекції та психодіагностики». Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. 56 с.

18. Малімон Л. Я., Дучимінська Т. І. Психологія особистісної безпорадності студентів: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 192 с.
19. Мельник Ю. В. Проективні методики у початковій школі. *Психологічна газета*. 2007. Січ. (№ 1). С. 21 – 23.
20. Новлянская З. Н. Методика исследования чувства материала как одного из аспектов художественного воображения. *Вопросы психологии*. 2006. № 5. С. 165 – 176.
21. Співак Л.М. Діагностика і корекція «Я-концепції» молодших школярів з низьким рівнем навчальних досягнень. Київ, 2019. 224 с.
22. Этический кодекс психолога Украины [Електронний ресурс]. URL: <https://studfile.net/preview/5258391/page:42/>

Перелік питань до заліку

1. Психодіагностика в системі психології.
2. Тривожність та її діагностика.
3. Психосемантичні методи діагностики.
4. Психодіагностика як практична діяльність.
5. Поняття семантичного простору.
6. Депресія та її діагностика.
7. Етичні та деонтологічні основи психодіагностики.
8. Класифікація психодіагностичних методик.
9. Формування життєвої перспективи.
10. Психодіагностичний процес як предмет психодіагностики.
11. Види опитувальників, форми запитань і представлення результатів.
12. Діагностика вольової сфери людини.
13. Вимоги до психолога-діагноста.
14. Сутність основних ознак і категорій психодіагностики. Психологічний діагноз.
15. Експертна оцінка вольових якостей людини.
16. Розвиток психодіагностики у 19-20 ст.
17. Постановка психологічного діагнозу.
18. Групові феномени та їх діагностика.
19. Становлення психодіагностики в Україні. Сучасний стан психодіагностики.
20. Контент-аналіз у психодіагностиці.
21. Соціометрія.
22. Взаємозв'язок психодіагностики з іншими науками.
23. Психодіагностичне спостереження.
24. Референтометрія.
25. Донаукове використання психодіагностичних процедур.
26. Психометричні характеристики тесту.
27. Діагностика стилю керівництва.
28. Самосвідомість як об'єкт психодіагностичного дослідження.
29. Класифікація психодіагностичних методик.
30. Діагностика лідерства.
31. Психодіагностична бесіда.
32. Стандартизація тесту. Норматив тесту.
33. Діагностика способу реагування на конфлікт.
34. Планування та організація процесу психодіагностичного обстеження.
35. Проективні тести: переваги та недоліки.
36. Тест-опитувальник батьківського ставлення.
37. Етапи психодіагностичного процесу.
38. Класифікація проективних тестів.

39. Переваги та недоліки методу каузометрії.
40. Психологічні помилки.
41. Основні підходи у психодіагностиці.
42. Моделювання минулого, теперішнього та майбутнього.
43. Розвиток психодіагностики у 17-18 ст.
44. Основні принципи психодіагностики.
45. Теорія апперцептивного спотворення.
46. Тест та його місце в системі психодіагностичних методів.
47. Методики діагностики сенсорно-перцептивної сфери.
48. Формування життєвої перспективи.
49. Надійність тесту. Види надійності.
50. Методики діагностики мі немічних особливостей.
51. Процедура та формування експертної оцінки.
52. Валідність тесту. Види валідності.
53. Методики діагностики мислительних особливостей.
54. Психосемантичні методики діагностики.
55. Дискримінативність тесту.
56. Методики діагностики уваги.
57. Методики діагностики особистісних цінностей.
58. Стандартизація тесту.
59. Методики діагностики індивідуально-типологічних особливостей людини.
60. Діагностика мотивації.
61. Теорії рис особистості.
62. Методики діагностики акцентуацій характеру.
63. Спостереження та особливості його проведення.
64. Психометричний парадокс.
65. Методики діагностики особистості.
66. Вимоги до психодіагностичного інтерв'ю.
67. Дослідження інтелекту та його види.
68. Методики діагностики інтересів.
69. Тести Айзенка.
70. Метод решіток Келлі
71. Діагностика рівня домагань.
72. Традиційні методи психологічної експрес-діагностики.
73. Афект та його діагностика.
74. Діагностика психомоторики.
75. Основи технологій профконсультування.
76. Особливості використання математичних методів в психології.
77. Проблеми професійної діяльності практичного психолога, що потребують використання математичних методів.
78. Місце математичних методів в теоретичних психологічних дослідженнях.
79. Поняття вимірювання. Психодіагностика як процедура вимірювання.
80. Одиниці вимірювання психічного.
81. Типи вимірювальних шкал: номінальна (найменувань), рангова (порядкова), інтервальна, пропорційна.
82. Одиничне та сумарне вимірювання. Поняття багатомірного вимірювання.
83. Поняття нормального розподілу.
84. Параметрична та непараметрична статистика.
85. Середнє арифметичне та його вираження.
86. Дисперсія, її вираження та інтерпретація.

87. Стандарне відхилення та його примінення.
88. Непараметричні показники: мода, медіана, розмах.
89. Табулювання результатів. Рангування. Варіаційні ряди.
90. Зведена таблиця результатів.
91. Таблиця як форма представлення даних.
92. Числове представлення результатів психологічного дослідження.
93. Діаграма. Види діаграм. Гістограма.
94. Поняття кореляції.
95. Коефіцієнти кореляції для дихотомічних шкал: ϕ , r_{tet} , $r_{Юла}$.
96. Коефіцієнти кореляції для рангових шкал: r_s , τ .
97. Коефіцієнти кореляції для інтервальних шкал: $r_{ху}$, $r_{Браве}$.
98. Коефіцієнти кореляції для змішаних шкал: r_{pb} .
99. Множинна кореляція.
100. Поняття регресійного аналізу. Вирахування параметрів лінійної регресії.
101. Поняття множинної регресії.
102. Випадки знаходження відмінностей у психології.
103. t-критерій Стьюдента, його примінення, вирахування та інтерпретація.
104. χ^2 , його примінення, вирахування та інтерпретація.
105. Первинна оцінка та стандартизований тестовий показник.
106. Стандартизація тесту на основі стандартного відхилення.
107. Шкала стенів та її вирахування.
108. Поняття факторного аналізу. Генеральний, загальний та специфічний фактор.
109. Поняття кластерного аналізу.
110. Вирахування психометричних характеристик тесту.